

Sexual Victimization of Children and Adolescents in Cyberspace and the Accelerating Role of Filtering Policy

Maedeh Movaghari – MA in Criminal Law & Criminology,
University of Guilan, Rasht, Iran

Hossein Aghababaei – Associate Professor, Department of Law,
University of Guilan, Rasht, Iran

Abstract

The influence of media on individuals, a pivotal factor, has witnessed heightened prominence in the age of new media, particularly in the digital realm. Children and teenagers, especially active in online spaces, are significantly shaped by media, underscoring their potential vulnerability to its impact. The advantages and educational benefits offered by new media and cyberspace to children and adolescents come with a considerable risk of victimization — ranging from general safety concerns to the specific threat of sexual victimization. As a preventative measure, the policy of content restriction (filtering) has been implemented to reduce these risks. The crucial research question lies in the role of cyberspace and the policy of content restriction in relation to the sexual victimization of children. The findings reveal a significant relationship between the media and sexual victimization, underscoring the facilitative and instrumental role of the media. While the filtering policy aims to counter or reduce the negative effects of media, the research highlights how it has paradoxically exacerbated sexual victimization of children and adolescents due to technical inefficiencies, misleading data exchange paths, neutralizing techniques, and the emergence of VPNs.

Corresponding Author: maede.movaghari@gmail.com

How to Cite: Movaghari, M., Aghababaei, H. (2025). Sexual Victimization of Children and Adolescents in Cyberspace and the Accelerating Role of Filtering Policy, *Journal of New Media Studies*, 10(40), 69-98. DOI: 10.22054/nms.2025.82282.1765 10

Accepted: 10/12/2024

Revised: 13/11/2024

Received: 22/08/2024

ISSN: 2538-2209

eISSN: 2476-6550

Extended Abstract:

The expanding reach of new media has become an integral aspect of life for both children and teenagers, offering a wealth of opportunities for learning, recreation, and communication. Alongside these advantages, new media also presents significant risks, with the most substantial danger being sexual victimization. The objective of filtering policies is to shield this demographic from inappropriate content and sexual dangers and threats, but these policies exhibit a dual role. This research investigates whether filtering policies have achieved their intended goals or inadvertently intensified the susceptibility of children and adolescents to sexual victimization online. This study aims to critically assess the effectiveness of current filtering policies and offer alternative solutions. Ultimately, the primary objective is to meticulously explore how seemingly conservative measures may actually intensify the very issues they were designed to address, specifically in this case, the increased vulnerability of children and adolescents to various forms of cybercrime. To delve into the matter at hand, a descriptive-analytical approach has been adopted, wherein scientific texts and articles related to the topic have been scrutinized, focusing on the examination of qualitative data pertaining to the sexual victimization of children and adolescents in the digital realm, as well as the role played by the filtering policy.

Introduction

Media possesses a aaaaaaaaaa aaecececece gggggggiiii thoughts and behaviors, and with the emergence and expanding presence of new media, especially in terms of vast data and information exchange through the internet and cyberspace, the role of media has become increasingly significant and encompassing. Young children and adolescents, as primary users of media, particularly those who are active in virtual spaces, are naturally susceptible to the influence of the media. While new media and cyberspace offer a wide range of benefits and valuable educational experiences to children and teenagers, the specter of general victimization and in particular, sexual victimization, casts a dark shadow over these digital highways. Cyberspace, with its unique features, has unfortunately evolved into a platform for a plethora of sexual offenses against children and adolescents. This risk spectrum encompasses serious offenses like sexual abuse, the sharing of pornographic content, creating fake user profiles, and receiving and exploiting intimate images. This is

particularly concerning for children and adolescents since they are more exposed to these dangers due to the extensive use of cyberspace. To address these risks, policies aimed at restricting access have been implemented. However, this approach has actually led to an increase in VPN usage, which has not only failed to reduce victimization but has also heightened the risk of sexual victimization.

Materials and Methods

The current research employs a descriptive-analytical approach. Initially, through a review of relevant texts and scientific articles, this work examines the subject of sexual victimization of children and adolescents online. Subsequently, data sources are selected, and qualitative materials are obtained and analyzed. Its objective is to detect patterns, trends, and factors associated with sexual victimization of children and adolescents online. Furthermore, the study scrutinizes the role of policies designed to restrict access in this context.

Discussion and Results

The conclusions of this research indicate that while cyberspace undoubtedly offers benefits, it also poses significant risks to children and adolescents, necessitating preventive and educational measures. Despite the noble intentions behind current filtering policies, it has been demonstrated that they have not been effective in reducing the rate of sexual victimization of children and adolescents. Conversely, restrictions on access often prompt individuals to turn to other websites or platforms, which may not be subject to regulation or monitoring. Consequently, these individuals become exposed to even greater risks. The prevalence of VPNs and proxy servers has made it considerably easier to bypass filters and access prohibited content. This fact underscores the necessity of a comprehensive strategy, as merely relying on filtering mechanisms alone is insufficient to effectively address this critical issue. It has also been observed that many children and even adults are not adequately informed about the risks associated with cyberspace and how to adequately protect themselves. Consequently, uninformed users become easy prey for abusers, despite the presence of filtering measures. This research highlights the complex interplay between social networks and various negative consequences, such as social isolation, sexual abuse, and relationships with the opposite sex. It is noted that simply relying on filtering solutions is not sufficient; rather, it is crucial to promote

proper education and awareness about the use of virtual networks and media literacy. Crucially, this study also accentuates the accelerating and instrumental role of filtering policies in increasing the vulnerability of children to sexual victimization. This implies that current policies, instead of providing protection, have in fact amplified the risk.

Conclusions

The broad-scale blocking of popular platforms has eroded public trust of VPNs, thereby facilitating access to harmful materials. Moreover, excessive filtering not only increases the risk of exposure to inappropriate content but also renders it more difficult to provide accurate and reliable information on sexual matters. In essence, this approach creates a paradox wherein the intended goal of protecting children through filtering measures ultimately results in the opposite outcome. This leads to a situation where individuals turn to unofficial and potentially unreliable sources, thereby reinforcing misconceptions and false beliefs. Contrary to its intended purpose, filtering does not prevent but instead exacerbates cases of sexual victimization among children and adolescents, as it provides both access to inappropriate content and removes valuable education. Therefore, in order to effectively address and reduce sexual victimization among these vulnerable individuals, it is imperative to proactively develop targeted and effective plans. A holistic and multifaceted approach that empowers users and families, coupled with increased media literacy, can be effective in mitigating the risks of this phenomenon. This approach includes educating children, teenagers, and their families on the perils of cyberspace, equipping them with methods and skills to protect themselves. Additionally, comprehensive educational programs should be implemented in schools and families, ensuring that children and adolescents are well-informed about the risks associated with cyberspace and equipped to safeguard themselves against these perils.

Keywords: Children and Adolescents; Cyberspace; Education; Filtering Policy; New Media; Restrictive Policy; Sexual Victimization.

بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در فضای مجازی و نقش شتاب‌دهنده سیاست پالایش (فیلترینگ)

کارشناس ارشد رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

مائده موقری *

دانشیار گروه حقوق، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت،
ایران

حسین آقابابایی

چکیده

رسانه‌ها نقش اساسی در افکار و کردار افراد دارند و با توجه به توسعه و فراگیر شدن رسانه‌های نوین و به‌خصوص تبادل گسترده داده‌ها و اطلاعات در بستر اینترنت و فضای مجازی، نقش رسانه فراگیرتر شده است. کودکان و نوجوانان از کاربران عمده رسانه و به‌ویژه رسانه‌های فعال در بستر مجازی هستند و به‌طور طبیعی از رسانه تأثیر می‌پذیرند. در کنار فواید گسترده و آموزش‌های مفیدی که در بستر رسانه‌های نوین و فضای مجازی نصیب کودکان و نوجوانان می‌شود، احتمال بزه‌دیدگی به‌صورت کلی و به‌صورت خاص بزه‌دیدگی جنسی، از مخاطراتی است که در بزرگراه‌های تبادل داده و اطلاعات کودکان و نوجوانان را تهدید می‌کند و سیاست محدودسازی (فیلترینگ) به‌عنوان ابزاری برای کاهش این مخاطرات استفاده شده است. پرسش اصلی تحقیق این است که فضای مجازی و سیاست محدودسازی چه نقشی در بزه‌دیدگی جنسی کودکان دارد؟ یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که به جهت نقش ابزاری و تسهیل‌کنندگی، میان رسانه و بزه‌دیدگی جنسی رابطه معناداری وجود دارد. سیاست فیلترینگ که جهت مقابله یا کاهش اثرات منفی رسانه مورد استفاده قرار می‌گیرد، به دلایل ناکارآمدی فنی و گمراه‌سازی مسیرهای تبادل اطلاعات، افزایش فنون خنثی‌ساز و توسعه فیلترشکن‌ها، موجب تشدید بزه‌دیدگی جنسی نسبت به اطفال و نوجوان شده است.

کلیدواژه‌ها: بزه‌دیدگی جنسی، رسانه‌های نوین، سیاست فیلترینگ، سیاست محدودسازی، فضای مجازی، کودکان و نوجوانان.

* مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه گیلان است.

نویسنده مسئول: maede.movaghari@gmail.com

مقدمه

مباحث عمومی بزه‌دیده شناسی به دو گونه کلی بزه‌دیده شناسی علمی و حمایتی تقسیم شده است. در بزه‌دیده شناسی علمی، سخن از این است که در فرایند مجرمانه، در کنار کنش‌های بزه‌کار، نقش احتمالی بزه‌دیده نیز که در تقویت فرایند بزه‌دیدگی یا تکرار آن اثرگذار است نادیده گرفته نشده و به‌خصوص در بزه‌دیدگان، تحریک کننده، مقصر یا کاملاً مقصر، برنامه‌های مقابله‌ای و پیشگیرانه به این مؤلفه نیز توجه نمایند. در بزه‌دیدگی حمایتی، سخن از تنظیم برنامه‌های حمایت از همه متضررین از جرم و به‌صورت خاص، بزه‌دیدگان بی‌گناه و یا کاملاً بی‌گناه است. در همین راستا، برخی از افراد، جمعیت‌ها یا وضعیت‌ها به دلیل ویژگی‌های خاص مرتبط با سن، جنس، نژاد یا قومیت و ... به‌صورت افتراقی و خاص موردتوجه قرار گرفته‌اند. بزه‌دیدگی کودکان، سالمندان، زنان، مهاجران یا پناهندگان نمونه‌هایی از این مباحث است. بزه‌دیدگی جنسی^۱ کودکان و نوجوانان به دلیل مخاطراتی مانند بزه‌کاری در بزرگسالی، بروز اختلالات شخصیتی، روانی و بلوغ زودرس، تکرار بزه‌دیدگی و ... به‌صورت خاص موردتوجه بزه‌دیده شناسان و آسیب شناسان قرار دارد.^۲

مطابق ماده ۱۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، «بزه‌دیده شخصی است که از وقوع جرم متحمل ضرر و زیان می‌گردد...» در کنوانسیون حقوق کودک^۳، کودک به هر انسانی که زیر ۱۸ سال تمام باشد گفته می‌شود مگر آنکه مطابق قانون حاکم بر آن شخص، سن کمتری برای رشد او مقرر شده باشد. در حقوق ایران، طبق ماده ۱۴۷ قانون مجازات اسلامی «سن بلوغ در پسر ۱۵ سال تمام قمری و در دختر ۹ سال تمام قمری است». بند ب ماده ۱ قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹، «نوجوان» را فرد زیر هجده سال تمام شمسی که به سن بلوغ شرعی رسیده است می‌داند.

1. sexual victimization

۲. به عنوان نمونه ر.ک: شهیدی سپیده، بشیریه تهمورث، صابری سید مهدی، عباسی اصغر. پیامدهای روان‌شناختی بزه‌دیدگی جنسی اطفال زیر ۱۵ سال در استان تهران؛ با تأکید بر نمونه‌های به دست آمده از اورژانس اجتماعی. مدرس حقوق کیفری و جرم شناسی. ۱۴۰۰؛ ۱(۲): ۴۱-۶۷

3. convention on the Rights of the Child (CRC)

کودکان و نوجوانان سوژه‌های در دسترسی برای بزه‌کاران در فضای حقیقی و سایبری برای کودک‌آزاری جنسی هستند. منظور از آزار جنسی کودکان که به بزه‌دیدگی آن‌ها منجر می‌شود، هرگونه آسیب یا بهره‌کشی جنسی از کودک یا وادار نمودن او به انجام فعالیتی است که منجر به ارضای جنسی بزرگ‌سال می‌شود. مواردی از قبیل هرزه‌نگاری^۱، پدوفیلی^۲، ارسال تصاویر مستهجن از خود و دریافت محتوای نامناسب از مصادیق بزه‌دیدگی جنسی اطفال و نوجوانان است که در بستر فضای سایبری انجام می‌گیرد.

«فیلترینگ» پالایش یا محدودسازی دسترسی کاربران از جمله کودکان و نوجوانان به پایگاه‌ها و سامانه‌های اینترنتی یا سکوها، تبادل پیام و تصویر در فضای وب، است که به عنوان یک ابزار فنی و پیشگیرانه و اعمال حکمرانی در فضای سایبر مورد استفاده قرار گرفته است. به اقتضای فنی و موقعیت مدار بودن این روش یا ابزار، کارآمدی آن منوط به استفاده موقتی از آن و عدم اکتفا به اقدام سلبی و محدودسازی صرف و عدم تسری سیاست محدودسازی به کلیت پلتفرم‌ها و دور شدن از اهداف پیشگیرانه مورد قبول کاربران است. ضمن این که وقتی از جهت فنی سامانه‌های فیلترشکن به صورت کلی و برای همه کاربران دور زدن فیلترینگ را مقدور ساخته است، یا تعارض منافع کشورها یا ذینفعان جلوه‌های متناقضی از حکمرانی بر فضای سایبری را تعقیب می‌کنند، این ابزار به صورت کلی به ضد خود تبدیل شده و عوارض جدیدی ایجاد می‌کند. با توجه به دیدگاه‌های گوناگون مطرح در جامعه امروز ایران در مورد استمرار یا لغو سیاست فیلترینگ، نکته کانونی این مقاله توجه به این موضوع است که مدت طولانی و مدل اجرای فیلترینگ در ایران و توسعه بی‌دلیل آن بر سکوها یا سامانه‌ها، عامل عمده گسترش و تسهیل استفاده از فیلترشکن‌ها شده است که به جهت بی‌اطلاعی یا بی‌تفاوتی خانواده‌ها و بی‌دفاع شدن کودکان به عامل آسیب‌زای جدید برای بزه‌دیدگی در انواع مختلف و به خصوص بزه‌دیدگی جنسی کودکان تبدیل شده است.

1.pornography

2.pedophilia

پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی بعد از بررسی پیشینه و ادبیات موجود در حوزه تحقیق، ابتدا موارد بزه‌دیدگی ناشی از رسانه را بررسی (۱) و سپس جنبه‌های شتاب دهنده‌گی بزه‌دیدگی ناشی از سیاست پالایش (فیلترینگ) را تحلیل نموده است (۲)

۱. پیشینه پژوهش

در رابطه با موضوع پژوهش حاضر باید اذعان نمود که باتوجه به نقش وسیع رسانه‌ها و فضای مجازی، پژوهش‌های متعددی در ایران در زمینه‌ی تأثیر رسانه در بزه‌دیدگی یا پیشگیری از آن صورت گرفته است. از جمله احسان پور و قدمی عزیزآباد (۱۴۰۳) در مقاله «مؤلفه‌های سیاست جنایی مطلوب در رابطه با پیشگیری از بزه‌دیدگی جنسی کودکان در فضای مجازی» ضمن ناکافی دانستن ترتیبات سیاست جنایی ایران، بر همکاری‌های بین‌المللی برای پیشگیری از بزه‌دیدگی کودکان تأکید دارند. علیزاده و جعفرزاده کوچکی (۱۴۰۰) در مقاله «تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر بزه‌دیدگی نوجوانان» با هدف بررسی نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی در بزه‌دیدگی نوجوانان به این نتیجه رسیده‌اند که نوجوانان دختر، بزه‌دیدگی بیشتری را در فضای مجازی تجربه می‌کنند و رابطه معناداری میان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و انزوای اجتماعی، سوءاستفاده جنسی و روابط با جنس مخالف وجود دارد. کرامتی معز و میرخلیلی (۱۳۹۹) در مقاله «نقد سیاست‌های پالایش (فیلترینگ) در پیشگیری از بزه‌دیدگی نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی مجازی به‌عنوان محیطی نوین از جغرافیای انسانی» به این موضوع اشاره کرده‌اند که راهکارهای سلبی مثل فیلترینگ و محدودیت نمی‌تواند به کاهش بزه‌دیدگی نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی کمک کند و باید استفاده صحیح از شبکه‌های مجازی فرهنگ‌سازی شود. این مقاله هرچند بر عدم کفایت راهکارهای سلبی تأکید نموده، اما در مورد نقش شتاب‌دهنده این سیاست در بزه‌دیدگی جنسی نوجوانان بحث نکرده است. همچنین رضوی فرد و رباط‌جزی و گل‌سا عمرانی (۱۳۹۷) در مقاله «پیشگیری از بزه‌دیدگی جنسی در شبکه‌های اجتماعی» مؤثرترین راه‌های پیشگیری از بزه‌دیدگی جنسی در شبکه‌های مجازی را افزایش سواد رسانه‌ای و آموزش و تربیت جنسی در این زمینه دانسته که توسط والدین و نهادهای

آموزشی و اجتماعی مانند مدرسه و رسانه و مطبوعات، صورت می‌گیرد. در این مقاله اتخاذ راهبردهایی نظیر مدیریت اوقات فراغت و رفع بیکاری از سوی دولت و فرهنگ‌سازی در مورد استفاده از شبکه‌های اجتماعی پیشنهاد شده که می‌تواند از بزه‌دیدگی جنسی در شبکه‌های مجازی پیشگیری کند.

رحمتی و شهریاری (۱۳۹۶) در مقاله «بایسته‌های اخلاقی فیلترینگ و پالایش محتوا در فضای مجازی» وظایف شهروندان و نهادهای حاکمیتی درباره فیلترینگ، اطلاع‌رسانی، نظارت، دور زدن فیلترینگ را تحلیل کرده است و برای کاهش دشواری‌های فیلترینگ راهکارهایی چون فیلترینگ حداقلی، جبران خطای ماشین‌های هوشمند، طبقه‌بندی محتوا متناسب با نیاز کاربران را ارائه نموده است.

علی سعد (۱۳۹۴) در مقاله «درآمدی بر سیاست‌های فیلترینگ سایت‌های اینترنتی» باهدف شناخت وضعیت فیلترینگ در ایران، مروری بر الگوهای جهانی فیلترینگ داشته و به این نتیجه دست یافته که برای مؤثر بودن فیلترینگ در ایران باید رویکرد حداقلی را لحاظ کرده و بهتر است فضای مجازی را با آموزش صحیح به افراد و افزایش شرایط خود نظارتی در مردم کنترل نمود. علاوه بر تحقیقات مرتبط با بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در محیط مجازی، تحقیقات متعددی در مورد علل و عوامل بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در محیط فیزیکی نیز انجام شده که به جهت حوزه موضوعی تحقیق از ذکر آن‌ها خودداری شد.^۱

با توجه به پیشینه تحقیق، ملاحظه می‌گردد موضوع تأثیر رسانه و فیلترینگ در بزه‌دیدگی جنسی اطفال و نوجوانان تاکنون به‌طور مستقل و ویژه مورد بررسی قرار نگرفته است. علاوه بر این، با توجه به سیاست‌گذاری جزمی در این حوزه، گزارش رسمی یا پژوهش تجربی و نمونه پژوهی در مورد نقش شتاب‌دهنده سیاست فیلترینگ در دسترس نیست ولی توسعه فیلترشکن‌ها و درصد بالای کاربران ایرانی کودک و نوجوان که از این نرم‌افزارها به‌صورت رایگان یا با پرداخت هزینه متعاقب توسعه دامنه فیلترینگ استفاده

۱. به‌عنوان نمونه ر.ک. ستوده گندشمین و آقابابایی، ۱۴۰۳؛ شهیدی و دیگران، ۱۴۰۰؛ صفاری و ایمانی، ۱۳۹۹؛ غلامی، گلدوزیان و هدایتی، ۱۴۰۰.

می‌کنند^۱ و تبعات زیان‌بار آن از منظر بزه‌دیدگی کودکان و نوجوانان بازتاب رسانه‌ای گسترده‌ای داشته و با توجه به دغدغه‌های فرهنگی و اصلاح شیوه حکمرانی در حوزه سایر، برابر اطلاعات منتشرشده، شورای عالی فضای مجازی به‌عنوان سیاست‌گذار این حوزه به انجام و پیگیری بسته سیاستی جدیدی از جمله رفع فیلترینگ از سکوها‌ی اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی به‌صورت مرحله‌ای متقاعد شده است.^۲

۲. زمینه‌های بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در محیط مجازی

رسانه‌های نوین بنا بر ویژگی‌هایی که دارند می‌توانند بسترساز جرائم جنسی متنوعی باشند و اطفال و نوجوان که از کاربران عمده این محیط هم هستند بزه دیده این جرائم هستند. بزه‌دیدگی جنسی در اشکال مختلفی از جمله آزار و اذیت جنسی و پورنوگرافی، ایجاد حساب‌های کاربری جعلی، ارسال پیام‌های متنی، صوتی و تصویری، گرفتن اطلاعات شخصی و دریافت تصاویر برهنه و نیمه برهنه و سوءاستفاده از آن‌ها، تهیه تصاویر و فیلم‌های پورن از افراد و پخش و انتشار آن‌ها و وادار کردن طفل و نوجوان به سکوت و درنهایت سوءاستفاده در فضای واقعی مانند تجاوز و تعرض و تماس‌های جنسی بروز و ظهور می‌یابد. امروزه کودکان و نوجوانان برای برقراری روابط دوستانه و عاطفی به فضای مجازی روی می‌آورند. فضای مجازی بهترین بستر دوست‌یابی برای این‌گونه افراد است تا محبت و روابط عاطفی را از سمت افراد ناشناس دریافت نمایند.

فعالیت‌های مخاطره‌آمیز در فضای مجازی از بازدید کودک و نوجوان از وبسایت‌ها و صفحات شخصی نامناسب در شبکه‌های اجتماعی و دنبال کردن آن صفحات آغاز می‌شود. کودک و نوجوان با لایک کردن و کامنت گذاشتن، خود را به‌عنوان یک هدف مناسب، در معرض سوءاستفاده قرار می‌دهد و این رفتار عواقبی مانند ارسال تصاویر زننده و مستهجن به صفحات شخصی کودکان و نوجوانان، درخواست رابطه

۱. برابر اظهارات یکی از اعضای شورای عالی فضای مجازی به استناد یک نظر سنجی، ۹۷ درصد کاربران ۱۵-۱۷ سال از VPN استفاده می‌کنند (1024184/fa/news/ <https://www.asriran.com>) آخرین بازدید

جنسی از طریق صفحات گفتگوی خصوصی (Chat) و در مواردی ارتباطات نامتعارف و خارج از عرف و ارزش‌های خانوادگی و فرهنگی به دنبال دارد. برخی از موارد و مصادیق مهم بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان که محیط مجازی زمینه و بستر آن را تمهید و تسهیل می‌کند در این بخش مورد اشاره قرار گرفته است.

۲-۱ پدوفیلی

پدوفیلیا^۱ به معنای «کودک بازی»، «میل مقاربت جنسی با کودکان»، یکی از اختلال‌های روانی دسته‌بندی شده توسط انجمن روانشناسی آمریکا است که در سال ۲۰۱۳ نیز در مورد معیارهای تشخیص آن تجدیدنظر شده است (سماواتی پیروز و بیگدلی به نقل از: Arita & Amin al-Ruaya). در تعبیر دیگر، پدوفیلی یک انحراف جنسی و یک اختلال روانی است که در آن فرد به لحاظ جنسی جذب کودکان می‌شود (Elizabeth and Martin, 352:2001). در برخی تعاریف دیگر، هرگونه تجاوزی که توسط فاعل بزرگ‌سال نسبت به مفعولی با سن پایین‌تر انجام شود، نوعی تجاوز از روی پدوفیل شناخته می‌شود و متجاوز را دارای اختلال پدوفیلی می‌دانند (سماواتی پیروز و بیگدلی، ۱۳۹۹: ۱۷).

با توجه به سیالیت و ناشناختگی فضای سایبر، فرصت‌های مجرمانه وسیعی در اختیار این بزه‌کاران قرار گرفته است تا بدون واهمه از شناسایی یا تعقیب، قربانیان خود را انتخاب کنند و کودکان در بین بزه‌دیدگان موقعیت ویژه‌ای دارند و هدف مناسبی برای بزه‌کاران جنسی می‌باشند چرا که امکان کشف جرم و تعقیب مجرمان بسیار پایین است. هرچند گزارش‌ها و پرونده‌های کودک‌آزاری جنسی یا تجاوز جنسی به کودکان در فضای حقیقی نیز زیاد نیست که به علت آپارتمانی بودن جرم و این که شوربختانه ممکن است سوءاستفاده جنسی از کودکان از طرف محارم یا نزدیکان اطفال باشد، ولی در حد وسیعی کودکان در معرض خطر آزار جنسی با استفاده از فرصت‌های ایجادشده با رسانه‌های نوین

از سوی افرادی که دارای میل جنسی به کودکان قرار دارند. بی‌توجهی والدین که گاه تصاویر و ویدیوهای نیمه برهنه کودکان خود را در فضای مجازی به اشتراک می‌گذارند، فرصت‌های مناسبی برای این بزه‌کاران است علاوه بر این شاهد این هستیم که کودکان نیز صفحه‌ای شخصی در شبکه‌های اجتماعی چون اینستاگرام ایجاد می‌کنند و چالش‌های مختلف تیک‌تاک را از طریق ویدیوهای برهنه خود به نمایش می‌گذارند و بدون اینکه از خطرات فضای مجازی مطلع باشند خود را در معرض بزه‌دیدگی جنسی قرار می‌دهند. علاوه بر این، سایت‌ها یا صفحات پورنوگرافی کودکان نیز با اهداف سودجویی و منفعت‌طلبی ممکن است به این موارد دامن بزنند که در قسمت بعدی مورد اشاره قرار می‌گیرد.

۲-۲ هرزه‌نگاری

در قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹، هرزه‌نگاری به معنای «تهیه و تولید هر اثری است که محتوای آن بیانگر جذابیت جنسی طفل یا نوجوان مانند برهنگی، آمیزش، عمل جنسی یا اندام جنسی باشد».

هرزه‌نگاری کودکان یکی از انواع خشونت و آزار جنسی است که با گسترش اینترنت شکل جدیدی به خود گرفته است. فضای مجازی با مخفی نگه‌داشتن هویت عاملان هرزه‌نگاری، بستری امن برای تهیه و توزیع محتوای مستهجن و انتخاب کودکان به عنوان قربانی و افزایش دامنه فعالیت عاملان ایجاد کرده است. اینترپل^۱ هرزه‌نگاری کودکان را به عنوان بهره‌کشی جنسی از کودک با تمرکز بر نمایش اندام تناسلی یا فعالیت جنسی کودک تعریف کرد. در ارتباط با تصاویر کاذب هرزه‌نگاری امروزه با برنامه‌های فتوشاپ انجام می‌شود، کودکان را در معرض خطرات بسیاری قرار می‌دهد. (فضیح، ۱۴۰۰: ۱۷۰) بنابراین اینترنت و شبکه‌های اجتماعی می‌تواند بستر مناسبی را برای افرادی که در پی سودجویی از هرزه‌نگاری کودکان هستند، فراهم کند.

1. Interpol

۲-۳ کودک‌آزاری

امروزه با گسترش فناوری دیجیتال، شاهد جرائمی هستیم که از آن‌ها با عنوان کودک‌آزاری آنلاین یاد می‌کنند. کودک‌آزاری آنلاین می‌تواند در قالب سوءاستفاده جنسی صورت پذیرد که لزوماً نیاز به تماس فیزیکی نیست. مجرم ممکن است با جلب اعتماد کودک او را اغفال کند و با او طرح دوستی بریزد و همچنین ممکن است از کنجکاوی طبیعی وی در راستای اهداف خود سوءاستفاده کند؛ یا اینکه با استفاده از تهدید و زور از او سوءاستفاده جنسی نماید به‌طوری که مجرمان، کودکان را متقاعد به انجام اعمال جنسی، مانند ارسال عکس‌های برهنه و سپس باج‌گیری از قربانی با تهدید به انتشار اطلاعات و گزارش به خانواده وی کنند.

مجرمین معمولاً از اتاق‌های گفتگو یا شبکه‌های اجتماعی برای برقراری تماس اولیه با قربانیان احتمالی و همچنین از برنامه‌های اشتراک‌گذاری عکس، دوست‌یابی یا وبسایت‌های بازی برای یافتن قربانیان استفاده می‌کنند؛ به‌طوری که پس از برقراری یک رابطه آنلاین، مجرم گفتگوها را به مسائل شخصی‌تر و اغلب موضوعات جنسی تبدیل می‌کند؛ سپس ممکن است با قربانیان خود وارد مکالمات جنسی شوند، عکس یا فیلم برهنه بفرستند یا قربانی را متقاعد کنند که شخصاً برای اعمال جنسی، یکدیگر را ملاقات کنند. (سرشکی و بافقی، ۲۰۵:۱۴۰۲)

سوءاستفاده کنندگان ممکن است برای هدف برقراری تماس جنسی، مخفیانه ویدیوهای جنسی صریح از کودک در طول چت ویدیویی را ضبط نمایند، یا به ایجاد تصاویر یا فیلم‌های جنسی از کودک با استفاده از ابزارهای ویرایش تهدید کنند و یا با ذخیره مکالمات جنسی صریح با کودک، آنان را تهدید به افشاء و پست کردن نمایند.

۲-۴ بزه‌دیدگی ناشی از برچسب‌زنی یا افشاگری

با توجه به سرعت و سهولت ذخیره و تبادل داده در فضای سایبر، برچسب‌زنی متعاقب آن، زمینه بزه‌دیدگی جنسی مکرر کودکان و نوجوانان را فراهم می‌نماید. این عمل، احتمال وقوع بدنامی را برای افرادی که برچسب منحرف و بزه دیده به آنان می‌خورد را افزایش

می‌دهد. هنگامی که نهادی قدرت برچسب‌زنی دارد و برچسب مجرم یا کج‌رو یا بزه‌دیده را به فردی وارد می‌آورد، دیدگاه او و دیگران را در مورد خودش شکل داده و در آن تأثیر می‌گذارد. در واقع هویت و رفتار افراد ممکن است توسط واژگانی که برای تشریح یا طبقه‌بندی‌شان به کار می‌رود، تحت تأثیر قرار گیرد و جامعه نیز بدون در نظر داشتن میزان مداخله قربانی در وقوع رفتار و نیز قابلیت سرزنش‌پذیری وی، هم مرتکب و هم قربانی رفتار جنسی را کج‌رو تلقی نموده یا تنها قربانی را در وقوع رفتار آسیب‌زا، مقصر قلمداد کند. (اسکندرپور، ۱۴۰۱: ۱۳۳)

رسانه با انتشار وقایع، به برچسب‌زنی بزه‌کاران و بزه‌دیدگان جنسی دامن می‌زند. بدین گونه که با انعکاس اخبار و تصاویر مربوط به جرائم، نگرش خاصی را به مخاطبین القا می‌کند، بینش مردم را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و آن‌طور که می‌خواهد به بزه‌دیدگان جنسی برچسب می‌زند. در نتیجه، برچسب‌زنی به گونه‌ای بر مخاطبین تأثیر می‌گذارد که فرصت بررسی از آن‌ها گرفته شده و تنها به واسطه القایی که رسانه برای آن‌ها انتخاب کرده درباره موضوع تصمیم‌گیری می‌شود. بر همین اساس می‌توان مدعی بود برداشت مردم از جرم و انحرافات تا اندازه بسیاری محصول تأثیر رسانه‌ها و برچسب‌های ناشی از آن‌ها است. برچسب‌زنی به بزه‌دیده‌ی جنسی، موجبات بزه‌دیدگی مکرر را فراهم می‌نماید و محتمل است بزه‌دیده جنسی بر اثر برچسب‌زنی در بزرگسالی، تبدیل به بزه‌کار جنسی شود و سعی کند خود را منطبق با آن برچسب کند.

مطالعه بسیاری از بزه‌کاران به خصوص مجرمان جنسی حکایت از آن دارد که برخی از این افراد بزه‌کار، خودشان در کودکی یا نوجوانی بزه‌دیده بوده‌اند. بررسی ۱۱۰ مجرم و منحرف جنسی در یکی از زندان‌های آمریکا نشان داد که تقریباً همگی این افراد در دوران طفولیت خود، قربانی خشونت‌های خانوادگی و جنسی بوده‌اند (اسکندرپور، ۱۴۰۱: ۶۳).

بازتاب رسانه‌ای جرائم نسبت به برخی اشخاص یا گروه‌ها ممکن است علاوه بر انطباق فرد با برچسب، دیدگاه جامعه را نسبت به افراد یا گروه‌ها تحت تأثیر قرار دهد. به عنوان مثال انعکاس رسانه‌ای «دختر شرور»^۱ در جامعه انگلستان ضمن این که اشاره‌ای به

1. Mean Girl.

افزایش نسبت جرائم زنان و دختران نسبت به پسران و مردان داشت، دیدگاه‌ها در مورد نقش جنسیت در بزهکاری را دگرگون کرد با وجود اینکه به‌رغم افزایش بزهکاری زنان، آمار واقعی زنان بزهکار در مقایسه با مردان تفاوت معنی‌داری نکرده بود.^۱

علاوه بر نقش برجسته‌زنی ناشی از بازتاب رسانه‌ای جرم در فضای مجازی، رسانه‌های نوین فرصت بی‌بدیلی برای بزهکاران در جهت اخاذی، بی‌آبروسازی و افشاگری در اختیار مجرمان می‌گذارند. در مورد کودکان و نوجوانان که ممکن است تحت تأثیر هیجانات یا القانات یا فریب و ... رفتار منحرفانه‌ای مرتکب شده باشند، تصویربرداری از فرد یا رفتار انجام‌شده و قابلیت بازنشر و ارسال برای دیگران، ابزاری برای بزه‌دیدگی ثانویه کودکان و نوجوانان می‌شود که علاوه بر آموزش خودمراقبتی به کودکان و نوجوانان، لازم است آموزش و آگاهی به خانواده‌ها نیز داده شود تا بتوانند بدون تشدید آسیب یا ایجاد ترس در کودکان از افشای اتفاقات یا مسائل پیش آمده، از تکرار بزه‌دیدگی یا تشدید آن پیشگیری کنند.

۳. زمینه‌های شتاب‌دهنده بزه‌دیدگی جنسی ناشی از فیلترینگ:

پالایش (فیلترینگ) یک روش یا ابزار فنی است که از منظر دانش جرم‌شناسی پیشگیری، در ردیف اقدامات پیشگیرانه وضعی^۲ یا موقعیت مدار قرار می‌گیرد. روش/ ابزار پیشگیرانه وضعی، به صورت موردی، موقتی و برای اشکال یا گونه‌های خاص جرم قابل استفاده است (Clarke, 2009: 225) و اگر در استفاده از این ابزار ملاحظات مذکور مورد توجه قرار نگیرند، نه تنها کارآمدی خود را از دست می‌دهند، بلکه ممکن است به ضد خود تبدیل شده، زمینه یا وسیله ارتکاب بزهکاری‌های جدید شوند. سیاست مدیریت فضای مجازی از طریق فیلترینگ در موارد محدودی مانند هرزه‌نگاری‌های جنسی، سوءاستفاده از کودکان و اشاعه فحشا، یا فعالیت‌های ضد امنیتی یا تروریستی روشی است که در صورت تحقق حکمرانی در محیط مجازی و یا

۱ برای مطالعه بیشتر ر.ک: سیلوستری و کراوترداوی، ۱۳۹۸، ص ۳۷ به بعد.

همکاری داوطلبانه ارائه‌کنندگان سرویس‌های اینترنتی یا مالکان سکوه‌های کاربرمحور، می‌تواند تا حدی محتوای وب را تحت سیطره دولت‌ها قرار دهد. در هر کشوری، با توجه به فرهنگ و ارزش‌های بنیادین، یا مقتضیات مربوط به شرایط اضطراری، محتویاتی که ضرورت محدودسازی را ایجاد می‌کند متفاوت است. مراقبت از حریم خصوصی کودکان، جلوگیری از انتشار تصاویر جنسی کودکان و پیشگیری از دسترسی کودکان به محتوای غیراخلاقی و پورنوگرافی کودکان و فعالیت‌های تروریستی و جرائم سازمان‌یافته از موارد مورد اتفاق کشورهاست.^۱

در ایران به غیر از مواردی که در شرایط خاص و اضطراری و با تصمیم شورای عالی امنیت ملی مسدودسازی کلی اینترنت یا سکوه‌های خاص صورت گرفته است، یا مرجع قضایی به صورت موردی تصمیم به مسدودسازی سکوی خاصی گرفته است، بر اساس ترتیباتی که در ماده ۲۲ قانون جرائم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸^۲ مصوب شده، کمیته‌ای به نام «کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه» در دادستانی کل کشور و به ریاست ایشان تشکیل شده و پس از تشخیص مجرمانه بودن محتوا و تصمیم بر فیلتر محتوای خاص، اقدام به صدور دستور به ارائه‌دهنده خدمات میزبانی می‌کند و ارائه‌دهنده مکلف به حذف یا مسدودسازی محتوای مذکور خواهد بود. برخی از مصادیق محتوای مجرمانه طبق قانون جرائم رایانه‌ای «انتشار محتوای مستجهن و غیراخلاقی»، «محتوای ترغیب، تحریک، تهدید یا دعوت‌کننده به ارتکاب جرائم منافی عفت یا استعمال مواد مخدر یا روان‌گردان یا خودکشی یا انحرافات جنسی یا اعمال خشونت آمیز و یا تسهیل شیوه ارتکاب یا استعمال آن‌ها و یا آموزش آن‌ها» است. درعین حال به دلایل یا اقتضائات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، پالایش محتوا به محدودسازی سکوه‌های کاربرمحور بین‌المللی مانند اینستاگرام، واتساپ و... منتهی شد

۱. به عنوان نمونه برای دیدن سیاست فیلترینگ در اروپا ر.ک. Ramachander, 2008 ترجمه بابازاده مقدم و اسلام

خواه. همچنین فیلترینگ در امریکا، ر.ک: رستم علی زاده و حاجی ملا میرزایی (۱۳۹۹).

۲. با توجه به ادغام قانون جرائم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸ در قانون مجازات اسلامی، در حال حاضر ماده ۹۳۷ قانون مجازات اسلامی.

و به گونه‌ای قهری شهروندان به استفاده از سکوهای داخلی دعوت شدند. نتیجه این اقدامات سلبی، گسترش استفاده از فیلترشکن‌ها بوده که نقش مخرب و شتاب‌دهنده این ابزارها در بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در این بخش بررسی می‌شود.

۱-۳ مقاومت اجتماعی در برابر مسدودسازی کلی

اعمال گسترده فیلترینگ بر روی سکوهای کاربرمحور، کاهش حمایت و اعتماد عمومی نسبت به تصمیمات سیاست‌گذار را در پی داشته و در نتیجه موجب افزایش تعداد کاربران در شبکه‌های فیلترشده و به تبع آن عادی‌انگاری هنجارشکنی شده است. اقبال عمومی نسبت به سکوهای بین‌المللی به دلیل ویژگی‌هایی همچون احساس امنیت، سرعت، امکانات گسترده و تعامل با کاربران بین‌المللی یا اعضای خانواده یا ایرانیان مقیم کشورهای دیگر است ضمن این که در برخی سکوها، کسب و کارهای خانگی و محلی و معرفی و فروش محصولات یا خدماتی مانند گردشگری و صنایع دستی سامان گرفته بود.

مسدودسازی کلی سکوهای کاربرمحور به ویژه وقتی محدود به زمان یا وضعیت خاص نیست، نه تنها کارآمدی مورد نظر سیاست‌گذار را ندارد^۱، بلکه به اقدام تقابلی و استفاده از ابزار فیلترشکن^۲ در حد گسترده منجر شده که از دو مسیر باعث آسیب‌زایی مضاعف می‌شود. از یک سو، با فیلترشکن، دسترسی به محتواهای مضر و هرز موجود در سکوها ممکن می‌شود و از سمت دیگر، به دلیل محتواهای تبلیغی یا تجاری

۱. براساس گزارشی که دیتاک منتشر کرده، کاربران ایرانی با وجود محدودیت‌های فیلترینگ، کماکان در شبکه‌های اجتماعی مختلف خارجی فعال هستند و از پیام‌رسان‌های بین‌المللی به صورت گسترده استفاده می‌کنند؛ بنابراین گزارش، اپلیکیشن تلگرام با وجود فیلتر بودن، همچنان در صدر استفاده‌ی کاربران ایرانی قرار دارد و بین ۵۸ تا ۶۱ میلیون کاربر ایرانی دارد. پس از تلگرام، اینستاگرام با داشتن ۴۲ تا ۴۶ میلیون کاربر ایرانی، در رده‌ی دوم قرار دارد. توییتر هم با داشتن ۴ تا ۳٫۵ میلیون کاربر ایرانی در رده‌ی سوم فعالیت از نظر شمار کاربران ایرانی قرار دارد. (همتی، ۱۴۰۲، سایت ایسنا).

۲. بنابر گزارش سایت دیده‌بان ایران، براساس آخرین آمار سازمان تنظیم و مقررات و ارتباطات رادیویی، بیش از ۱۰۸ میلیون مشترک اینترنت پهن باند در کشور فعال هستند که براساس آمارهای فعلی ۸۰ درصد از این کاربران از فیلتر شکن استفاده می‌کنند (سایت دیده‌بان ایران، ۱۴۰۱).

ارائه شده همراه نرم افزارهای فیلترشکن که ناخواسته در رؤیت کاربران قرار می گیرد، آسیب ها تشدید می شود.

همان طور که آمار نشان می دهد فیلتر سکوهاى کاربرمحور یا شبکه‌های اجتماعى نه تنها باعث کاهش تعداد کاربران نشده بلکه به تعداد آن‌ها افزوده شده است. با توجه به درصد بالای کودکان و نوجوانان استفاده کننده از این سکوها، به طور طبیعى درصد بالایی از این کاربران نیز از فیلترشکن استفاده می کنند و در معرض آسیب‌های مورد اشاره هستند.^۱ نکته تأمل برانگیز در این میان این است که به علت شکاف بین منطق سیاست گذار فضای مجازى برای مسدودسازی کلی برخى سکوهاى بین‌المللى و خواست و تمایل کاربران، نیروى اجتماعى و درونى جامعه نیز برخلاف جهت موردنظر سیاست گذار حرکت می کند و خود عامل وخامت بیشتر وضعیت شده است. در شرایطى که سیاست گذار به مسدودسازی کلی اقدام نمود، توزیع و فروش فیلترشکن‌های خانوادگى و چند نفره رواج گسترده یافت که به معنای استفاده هم‌زمان اعضاى خانواده از فیلترشکن است.^۲ به تعبیری عدم همراهی خانواده و جامعه مدنى، استفاده از فیلترشکن را قبح زدایی نموده و نیروهای بازدارنده درونى و بیرونى همه برخلاف جهت مطلوب حرکت و درمجموع سیاست پالایش به ضد خود تبدیل و به خصوص در بحث بزه دیدگى جنسى کودکان فیلترینگ نقش شتاب دهنده را ایفا نموده است.

۱. برابر اظهارات یکی از اعضاى شورای عالى فضای مجازى به استناد یک نظر سنجى، ۹۷ درصد کاربران ۱۵-۱۷ سال از VPN استفاده می کنند (https://www.asriran.com/fa/news/1024184 آخرین بازدید ۱۴۰۳/۱۰/۱۷)

۲. استفاده از فیلترشکن بعد از فیلتر شدن «اینستاگرام» و «واتس‌آپ» در پاییز ۱۴۰۱ تا به امروز (طبق نظر سنجى ایسپا در اسفند ۱۴۰۲) سه برابر شده است. بر اساس گزارش آزمایشگاه داده و حکمرانى، دست کم ۳۰ درصد از کاربران اینترنت در کشور ماهانه تا ۱۵۰ هزار تومان برای خرید و تمدید اشتراک وی‌پی‌ان متقبل هزینه می شوند. با در نظر گرفتن تعداد کاربرهای اینترنت کشور، گردش مالی بازار خرید و فروش ابزارهای فیلترشکن سالانه بالغ بر ۵ هزار میلیارد تومان برآورد می شود (سایت تابناک، ۱۴۰۳).

۲-۳ افزایش فنون خنثی‌ساز

استفاده از ابزار سلبی آن‌هم به صورت گسترده و بی‌محابا، نه تنها به ناکارآمدی و بی‌اثر شدن اقدامات می‌انجامد، بلکه به فنون خنثی‌ساز فرصت ظهور و مشروعیت می‌بخشد. تعبیر این که اگر در بزرگراهی حادثه‌ای داده یا احتمال رخدادان هست، بزرگراه را نمی‌بندند، گویه‌ای از نامناسب بودن سیاست مسدودسازی است. با توجه به این که از مسیر سکوهای اجتماعی کسب و کارهای مختلف شکل گرفته بود، تعاملات اجتماعی و مراودات دوستی و صنفی صورت می‌گرفت و به خصوص برخی سکوهای بین‌المللی برای مقاصد آموزشی و پژوهشی مورد استفاده قرار می‌گرفت و به خصوص این که مسدودسازی سکوهای کاربر محور مانند اینستاگرام و واتساپ و گوگل پلی و به دنبال حوادث امنیتی سال ۱۴۰۱ اتفاق افتاد، استفاده گسترده از فیلترشکن و قبح زدایی از آن، به شکلی موجه و نوعی مقابله با سیاست‌های تحدیدکننده آزادی‌های شخصی شهروندان تلقی شد و به گونه‌ای استفاده از فیلترشکن به عنوان وسیله ضروری برای بزرگ و کوچک تلقی شد. تردیدی در این امر نیست که بیشترین آسیب از وضعیت ایجادشده دامنگیر کودکان و نوجوانان شد به گونه‌ای که خانواده‌ها به دلیل این که خود برای انجام تعاملات عادی و استفاده از سکوهای فیلتر شده از فیلترشکن استفاده می‌کردند، در برابر تقاضای نوجوانان و حتی کودکان که نصب فیلترشکن برای بازی یا تماشای ویدیوهای آموزشی یا ارتباط با دوستان خود در سکوهای کاربر محور را درخواست می‌کردند، توان مخالفت نداشتند و بدین ترتیب با افزایش فنون خنثی‌ساز برای نصب فیلترشکن، بزه دیدگی ناشی از رهاشدگی فضای سایبر به خصوص نسبت به کودکان و نوجوانان شتاب بیشتری گرفت.

فیلترشکن‌ها، با استفاده از تکنیک‌های مختلف، ترافیک اینترنتی کاربر را از طریق سرورهای خارجی هدایت می‌کنند. این کار به کاربران امکان می‌دهد تا به محتوایی دسترسی پیدا کنند که در کشورشان مسدود شده است. در این میان، تبلیغات آنلاین به یک بخش جدایی‌ناپذیر از فضای دیجیتال تبدیل شده‌اند. تبلیغات جنسی به

دلیل ماهیت خود و همچنین الگوریتم‌های هدفمند و هوش مصنوعی مورد استفاده در تبلیغات، می‌توانند به راحتی در محتوای نمایش داده شده به کاربران فیلترشکن وجود داشته باشند (Chaffey, 2022). تحقیقات نشان می‌دهند که بسیاری از تبلیغات جنسی به طور خاص به هدف جذب کاربران به وبسایت‌های مربوط به بزرگسالان طراحی شده‌اند. (Dabrowski, 2021)

در مجموع رویه‌ای که در مورد فیلتر کردن شبکه‌های اجتماعی اتخاذ شده است، بیش از آنکه کاهش دهنده‌ی جرائم جنسی باشد، جرم‌زا است. به این صورت که با فیلتر نمودن بعضی از برنامه‌ها و بازی‌هایی که محتوای غیراخلاقی ندارند، کودک و نوجوان از فیلترشکن استفاده می‌کند و استفاده از فیلترشکن، تبعات بدتری دارد چون در آن تبلیغاتی است که محتوای جنسی به گونه ناخوشایندی نشان داده می‌شود. حتی پروکسی‌هایی که در شبکه‌های اجتماعی مانند تلگرام استفاده می‌شود، کانال‌هایی را برای تبلیغات نشان می‌دهد که در آن تصاویر و به طور کلی محتوای پورنوگرافی نمایش داده می‌شود. درواقع اگر کودک و نوجوان دنبال این گونه مسائل هم نباشند، با فیلتر کردن و محدودسازی رسانه‌های فضای مجازی، او را وادار به استفاده از فیلترشکن و مشاهده‌ی محتویات جنسی می‌کنیم و این گونه او را در معرض بزه دیدگی جنسی قرار می‌دهیم.

۳-۳ حذف محتواهای مفید در آموزش جنسی:

نکته مهم دیگری که می‌توان در تبیین نقش شتاب‌دهنده بزه دیدگی کودکان و نوجوانان با اعمال فیلترینگ گسترده و بی‌محابا اشاره کرد، خالی کردن میدان آموزش و تربیت و اقدامات ایجابی به نفع اموری است که می‌خواهیم با فیلترینگ از دسترس کودکان و نوجوانان دور باشد.

در فضای حقیقی انتقال فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی و پیشگیری از آسیب‌ها، از طریق تربیت و آموزش در خانواده، مدرسه، مسجد، بازار، تلویزیون و اتفاق می‌افتد و دلیل آن این است که نظام حکمرانی به صورت نسبی در فضای حقیقی امکان اجرای

برنامه‌های آموزشی و ایجابی خود را دارد. در فضای سایبر به دلیل این که مؤلفه‌های حکمرانی وجود ندارد، سیاست مسدودسازی و پالایش مورد توجه قرار گرفته است. این سیاست ممکن است در صورتی که هم‌زمان با کارهای ایجابی و با توجه کافی برای شهروندان و برای موارد محدود باشد، با همکاری داوطلبانه ارائه‌دهندگان سرویس‌های اینترنتی و مشارکت مردم به صورت نسبی اثرگذار باشد و یا آسیب‌های ناشی از رها بودن فضای مجازی را برای کودکان و بزه‌دیدگی ناشی از آن را کاهش دهد. ولی وقتی مؤلفه‌های حکمرانی در فضای مجازی برای کشوری فراهم نیست، فیلترینگ کلی سکوها بین‌المللی، عملاً میدان تأثیرگذاری فرهنگی و کارهای ایجابی و آموزشی را هم به نفع فرهنگ مهاجم واگذار می‌کند.

به عنوان نمونه، آموزش جنسی یکی از ضروری‌ترین عناصر تربیتی در جوامع مدرن است. این موضوع به افراد کمک می‌کند تا درک بهتری از مسائل جنسی و رفتارهای مرتبط با آن داشته باشند. با این حال، فیلترینگ و حذف محتوای آموزشی مفید در این زمینه به یک چالش جدی تبدیل شده است. فیلترینگ محتوا به معنای محدود کردن دسترسی به اطلاعات خاص در اینترنت و سایر رسانه‌هاست که معمولاً باهدف حفاظت از کاربران، به‌ویژه کودکان و نوجوانان، در برابر محتوای نامناسب یا آسیب‌زا انجام می‌شود. همچنین فیلترینگ کلی و سکوها پرطرفدار مانند یوتیوب، اینستاگرام و ... که می‌تواند به صورت ایجابی با تولید محتواهای بومی و فرهنگی و آموزشی و تربیتی به شکل‌گیری آگاهی‌های صحیح کمک کند، به میدانی برای رقیب تبدیل می‌شود و در شرایطی که اطلاعات صحیح و معتبر درباره مسائل جنسی در دسترس نباشد، افراد به سمت منابع غیررسمی و غیرمعتبر هدایت می‌شوند که می‌تواند تصورات نادرست و باورهای غلط را تقویت کند. در مجموع به نظر می‌رسد فیلترینگ چه به صورت محتوی که حساسیت به الفاظ و کلمات خاص را در دستور دارد، و چه فیلتر سکوها به صورت کلی، به دلیل حذف یا غیر ممکن کردن آموزش‌ها و اقدامات ایجابی، نقش شتاب‌دهنده در بزه‌دیدگی را خواهند داشت.

نتیجه‌گیری

دانش بزه‌دیده‌شناسی، علاوه بر نگاه علت‌شناسی به نقش بزه‌دیده در معادلات مربوط به بزه‌کاری (بزه‌دیده‌شناسی علمی)، در مورد برخی بزه‌دیدگان (بزه‌دیدگان کاملاً بی‌گناه) مانند کودکان و نوجوانان، نگاه حمایتی دارد و ازجمله وظایف نظام حکمرانی، اقدامات مناسب برای پیشگیری از بزه‌دیدگی کودکان و نوجوانان در حوزه‌های مختلف و به‌خصوص بزه‌دیدگی جنسی است. رسانه‌های نوین و به‌صورت خاص فضای سایبر یکی از بسترهایی است که زمینه و ظرفیت بزه‌دیدگی برای کودکان و نوجوانان در آن فراوان است. به علت سیالیت و ناشناختگی در این فضا، بزه‌دیدگی‌های ناشی از برخی انحرافات جنسی - روانی مانند پدوفیلی، کودک‌آزاری جنسی و یا تهدید و باج‌خواهی جنسی دارد. سبک زندگی و نحوه تعامل در فضای مجازی بر بزه‌دیدگی جنسی کودکان تأثیرگذار است. کاربران آنلاین با دنبال کردن سایت‌های ناشناس و پیگیری یا ابراز علاقه (لایک) محتوای کانال‌ها و صفحات در شبکه‌های اجتماعی، قرارداد تصاویر نیمه برهنه از خود در صفحات مجازی و... خود را تبدیل به یک هدف مناسب برای قربانی شدن جرائم جنسی در فضای مجازی می‌نمایند. سطح آگاهی و سواد رسانه‌ای کاربران بر بزه‌دیدگی آنان تأثیر خواهد داشت. در دنیای همیشه متصل به اینترنت، مغز کودکی که هنوز به بلوغ نرسیده و یا نوجوان، مدام در دام لذت‌جویی می‌افتد و سعی می‌کند تا محرک مناسب این لذت‌جویی را پیدا کند که باوجود فضای مجازی، بسیار راحت‌تر، سریع‌تر و آسان‌تر می‌شود به آن لذت رسید. این موضوع در کودکان، به بلوغ زودرس منجر خواهد شد و ممکن است تجربه تلخ بزه‌دیده جنسی واقع شدن را تجربه کنند.

برای مقابله با چنین آسیب‌هایی، اقدامات ایجابی و آگاه‌ساز نظام حکمرانی با مشارکت و همراهی کاربران و خانواده‌ها و نهادهای جامعه مدنی تأثیر پیشگیرانه قابل‌درکی دارد که با افزایش سواد رسانه‌ای، به خودمراقبتی کاربران کمک می‌نماید. گونه دیگر اقدام پیشگیرانه در این حوزه، اتخاذ سیاست سلبی از طریق پالایش

(فیلترینگ) یا مسدودسازی و تلاش برای محدود کردن دسترسی کاربران برای مقابله با مخاطرات بزه‌دیدگی است. این گونه پیشگیری نیز اگر به صورت موردی، در زمان محدود و در مورد محتواهای گزینش شده و در شرایط قدرت یا امکان اعمال حکمرانی در فضای سایبر و با همکاری داوطلبانه کاربران و ارائه‌دهندگان سرویس به کودکان و نوجوانان محقق شود، می‌تواند به صورت نسبی در پیشگیری از بزه‌دیدگی کودکان و نوجوانان اثرگذار باشد. استفاده طولانی مدت و گسترده از گزینه سلبی نه تنها به امنیت کاربران و جامعه هدف کمک نمی‌کند، به دلیل دسترسی کودکان و نوجوانان به فیلترشکن‌ها، سطوح آسیب‌پذیری و عدم امکان کنترل خانواده‌ها را افزایش می‌دهد و بدین جهت خود، یک عامل شتاب نسبت به بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان است.

رویه‌ای که در کشور ایران در خصوص مسدودسازی کلی سکوها و شبکه‌های اجتماعی کاربرمحور اتخاذ شده است، به دلایل مختلف از جمله عدم قدرت یا ظرفیت حکمرانی در فضای سایبر، عدم همراهی کاربران با سیاست‌گذار حوزه مجازی به دلیل نپذیرفتن منطق مسدودسازی کلی، وجود منافع اقتصادی و حتی سیاسی و امنیتی برای فروش یا عرضه رایگان فیلترشکن، افزایش فنون خنثی‌ساز برای نصب و استفاده از فیلترشکن حتی برای کودکان و نوجوانان و حذف اقدامات ایجابی و نظرات علمی و کارشناسی در آموزش و آگاه‌سازی مخاطرات فضای مجازی برای کودکان و نوجوانان بیش از اینکه کاهش‌دهنده جرائم و بزه‌دیدگی باشد، جرم‌زا و باعث شتاب بزه‌دیدگی شده است. این یافته هرچند مستند به آمار یا گزارش‌های رسمی نیست، ولی ارزیابی‌های انجام‌شده توسط سیاست‌گذار و اذعان به این که در نتیجه سیاست مسدودسازی کلی، استفاده از فیلترشکن‌ها توسط اکثریت قریب به اتفاق کاربران تأیید شده است و این که کاربران کودک و نوجوان به صورت گسترده از این ابزارها برای ورود به سکوها کاربرمحور و سایر سامانه‌های فیلتر شده استفاده می‌کنند، تردیدی در بی‌فایده بودن روش مسدودسازی کلی و شتاب تبعات نامطلوب استفاده از

فیلترشکن‌ها باقی نگذاشته و جای امیدواری است که دریافت این گزارش‌ها سیاست‌گذار فضای مجازی ایران را به این جمع‌بندی رسانده که ضمن رفع مسدودسازی از سکوها بین‌المللی و کاربر محور^۱، اقدامات اثباتی و اثرگذاری در حکمرانی و تعامل با سرویس‌دهندگان بین‌المللی یا نهادهای تأثیرگذار برای سیاست‌گذاری در حوزه فضای سایبر با رعایت ملاحظات اخلاقی و به صورت خاص حمایت از کودکان و نوجوانان و پیشگیری از بزه‌دیدگی آن‌ها را موردنظر قرار دهند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Maedeh movaghari

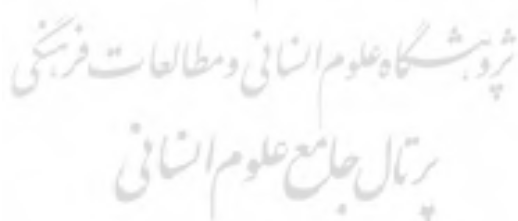

<http://orcid.org/0009-0004-1335-0285>

Hossein aghababaei

<http://orcid.org/0000-0002-8605-918x>

۱. در زمان نگارش نسخه اصلاحی این مقاله شورای عالی فضای مجازی به‌عنوان سیاستگذار این حوزه با توجه به گزارش کارشناسی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، نسبت به رفع مسدودسازی از سامانه WhatsApp و Google Play تصمیم گرفت و حسب اعلام مقرر شده در جلسات بعدی این شورا در مورد سایر سامانه‌ای بین‌المللی فیلتر شده نیز تصمیم‌گیری شود

منابع

- احسان پور، سید رضا و قدمی عزیزآباد، مصیب. (۱۴۰۳). «مؤلفه‌های سیاست جنایی مطلوب در رابطه با پیشگیری از بزه دیدگی جنسی کودکان در فضای مجازی»، *فصلنامه دیدگاه‌های حقوق قضائی*، ۲۹(۱۰۵)، ۱-۲۴.
doi: 10.22034/jlvi.2024.2004832.1026
- اسکندرپور، ابوذر، (۱۴۰۱)، *نقش بزه‌دیده در وقوع جرائم جنسی*، چاپ اول، تهران: انتشارات فرنام.
- جعفرزاده کوچکی، علیرضا و علیزاده، یعقوب. (۱۴۰۰)، «تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر بزه‌دیدگی نوجوانان»، *فقه جزای تطبیقی*، ۱(۳)، ۷۱-۸۰.
doi: 10.22034/jccj.2021.148206
- خبرگزاری دانشجویان ایران ایسنا. (۱۴۰۲)، «زیست اینترنتی ایرانیان در ۱۴۰۱ چطور بود؟ بازگشت تلگرام به زندگی کاربران»، *بازنشانی شده در ۱۶ خرداد ۱۴۰۲*، به نشانی: <https://www.isna.ir>
- رحمتی، حسینعلی، شهریاری، حمید، (۱۳۹۶)، «بایسته‌های اخلاقی فیلترینگ و پالایش محتوا در فضای مجازی»، *اخلاق و حیاتی*، سال پنجم، شماره دوم، پیاپی ۱۲، صص ۱۷۰-۱۴۵
- رحیمی، مرضیه، محمدی نسب، مهدی، (۱۴۰۲)، «عوامل مؤثر بر مهاجرت کاربران ایرانی تلگرام به واتساپ به جای مهاجرت به پیام‌رسان‌های داخلی پس از فیلتر تلگرام»، *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال نهم، شماره ۳۳، صص ۲۲۲-۱۷۵/10.22054/doi.org
nms.2022.64673.1312
- رستم علی زاده، سعید، حاجی ملایریزایی، حامد، (۱۳۹۹)، «نظام قانونی حاکم بر فیلترینگ اینترنت در ایالات متحده آمریکا»، *فصلنامه مطالعات حقوق عمومی*، دوره ۵۰، شماره ۴، صص ۱۶۸۱-۱۶۶۳
- <https://doi.org/10.22059/jplsq.2018.252537.1675>
- رضوی فرد، بهزاد؛ رباط جزئی، محمدتقی؛ عمرانی، گلستا (۱۳۹۷)، «پیشگیری از بزه دیدگی جنسی در شبکه‌های اجتماعی»، *مجله حقوقی دادگستری*، شماره ۱۰۴، صص ۶۶-۳۹.
<https://doi.org/10.22106/jlj.2018.34676>
- ساندرا و الکیت، (۱۴۰۰)، *دانشنامه بزه دیدگان و بزه دیده شناسی*، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، چاپ اول، تهران: میزان.

سایت تابناک، (۱۴۰۳)، «اعلام رقم دقیق گردش مالی بازار فیلترشکن در ایران»، بازنشانی شده در <https://www.tabnak.ir>، به نشانی: ۱۴۰۳/۴/۱۵

سایت دیدبان ایران، (۱۴۰۱)، «فروش فیلترشکن ۵ برابر شد/ رکوردشکنی ۵۴۰ میلیاردتومانی از فروش وی‌پی‌ان در ماه ۸۰ درصد از این کاربران از وی‌پی‌ان استفاده می‌کنند، کدخبری ۱۴۹۵۴۳، بازنشانی شده در ۱۴۰۱/۱/۳۰، به نشانی: <https://www.didbaniran.ir>

سایت عصرایران، (۱۴۰۳)، «عضو شورای عالی فضای مجازی: ۹۷ درصد سنین ۱۵ تا ۱۷ سال از فیلترشکن استفاده می‌کنند»، بازنشانی شده در ۱۴۰۳/۱۰/۳، کدخبری ۱۰۲۴۱۸۴، به نشانی: <https://www.asriran.com/fa/news>

ستوده گندشمین، مجتبی و آقابابایی، حسین. (۱۴۰۳). تحلیل نظری بزه‌دیدگی جنسی کودکان (مطالعه موردی بزه‌دیدگی فرشته کوچک مغان). *پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده*، ۱۲(۱)، ۱۶۹-۲۰۲. doi: 10.22034/pssw.2024.103033

سعد، علی، (۱۳۹۴)، «درآمدی بر سیاست‌های فیلترینگ سایت‌های اینترنتی»، *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال اول، شماره ۲، صص ۱۶۵-۱۴۱. <https://doi.org/10.22054/141-165> cs.2015.4525

سماواتی پیروز، امیر و حسن بیگدلی. ۱۳۹۹. «چگونگی پاسخ‌دهی به پدوفیلی‌ها در جرائم جنسی علیه کودکان؛ مجازات یا درمان؟»، *فصلنامه حقوق کودک*، سال دوم، شماره هفتم، ۲۹-۱۳.

سیلوستری، ماریا و کراوترداوی، کریس، (۱۳۹۸)، جنسیت و جرم، ترجمه حسین آقابابایی و سکینه خانعلی پور واجارگاه، چاپ اول، دانشگاه گیلان.

شهیدی سپیده، بشیریه تهمورث، صابری سید مهدی، عباسی اصغر. (۱۴۰۰)، «پیامدهای روان‌شناختی بزه‌دیدگی جنسی اطفال زیر ۱۵ سال در استان تهران؛ با تأکید بر نمونه‌های به دست آمده از اورژانس اجتماعی»، *مدرس حقوق کیفری و جرم‌شناسی*، ۱(۲): ۴۱-۶۷.

شهیدی، سپیده، بشیریه، تهمورث، صابری، سید مهدی و عباسی، اصغر. (۱۴۰۲)، «بررسی تأثیر وضعیت اقتصادی خانواده بر بزه‌دیدگی جنسی اطفال و نوجوانان»، *پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی*، ۱۱(۲۱)، ۲۳۳-۲۵۷. doi: 10.22034/jclc.2023.342378.1690

صفاری، علی و ایمانی، مهنوش. (۱۳۹۹)، «تأثیر بزه‌دیدگی اطفال و نوجوانان بر بزهکاری و پیشگیری از آن»، *فصلنامه علمی رهیافت پیشگیری از جرم*، دوره ۳، شماره ۲، تیر ۱۳۹۹،

غنی زاده بافقی، مریم و حسین زاده سرشکی، اسماء. (۱۴۰۲)، «جستاری بر پدیده هرزه‌نگاری و اغفال سایبری کودکان در پرتو آموزه‌های فقه و حقوق ایران»، *فقه و حقوق خانواده*،

doi: 10.30497/flj.2022.242989.1793. ۲۲۸-۱۹۷، (۷۸)، ۲۸

فصیح، منصوره، (۱۴۰۰)، *بزه‌دیدگی جنسی در شبکه‌های اجتماعی*، چاپ اول، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.

کرامتی معز، هادی، میرخلیلی، سید محمود، (۱۳۹۹)، «نقد سیاست‌های پالایش (فیلترینگ)

در پیشگیری از بزه‌دیدگی نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی مجازی به‌عنوان محیطی نوین

از جغرافیای انسانی»، *فصلنامه علمی-پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، سال

دوازدهم، شماره دوم، صص ۷۵-۹۶

گلدوزیان، حسین، غلامی‌دون، حسین، هدایتی گودرزی، حانه، (۱۴۰۰) «تبیین عدم افشای

سوءاستفاده جنسی توسط کودکان بزه‌دیده و راهکارهای مقابله با آن»، *نشریه مطالعات*

حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دوره ۵۱، شماره ۲۴۱۹-۳۹۵/ 10.22059/

jqclcs.2021.313049.1623

References

- Çkkkyy rrr k Oaaaa ii Httiee rrr ;;; rrr ttt ll tttt rll
iii lrr''' mmmmt rr Itt rrtt eee;; World Conference on
Educational Sciences 2009, Available online at:
www.sciencedirect.com.,pages1105-1109
Cfff fyy D ()))))) "Digital Marketing: Strategy, Implementation, and
Practice". Pearson Education.
Clrrk R V ttt ttt illll Crim eeettt i Trrrr ttiaal Beckgr
Current Practice", *Handbook on Crime and Deviance*, pp 259-276,
Springer, DOI:10.1007/978-1-4419-0245-0
Drrr wvkk ()))))) TT Imccct ff Oll i Avvrrtiiigg Cmmmmmm
Baaavirr *Journal of Marketing Research*
iii zeeet A aa rti A Dictionary of Law OXOORD UNIVRRRII TY
PRESS,2001
cc gggl i gggee J cccc i'''''' The Sage Dictionary of
CriminologyAAAAAPHll iaatil11111111111111111111
11aaaa yyy Al cc kkkkiaaa ii aaall iii ii llllll -World Dangers in
an Online Reality: A Qualitative Study Examining Online
Relationships and Cyber Allll ,, *Social Work Research*, Volume 33,

Issue 2, June 2009, Pages 107–118

Rmnceeeee e ggggmnr trrrtt ll trigg i eeeee ee in the:
Access Denied-The Practice and Policy of Global Internet Filtering,
London, Cambridge.

References [In Persian]

Arr Ir ee iii t ()))))MMmmrr ff t eeeee Ciiii i ff Cyrrr aaaee:
 %%%ff Teeee Ag t Uee VNN"" N C
 Retrieved December 30, 2024, from (<https://www.asriran.com/fa/news>) [In Persian]

i r ee iii t ()))))VVNN III ss Irrr aae Timss / Record-Breaking 540 Billion Tomans from VPN Sales in a Month / 80% of Tsss Ueer Uee VNN'"" N C tt rivv Arr il 2022, from <https://www.didbaniran.ir>[In Persian]

of Desirable Criminal Policy Regarding Prevention of Sexual
 Vk, iR., tt & OÖl oaa,, iDD y(((222e *Judicial Law Views*
Quarterly, 29(105), 1-24. doi: 10.22034/jlvi.2024.2004832.1026[In
 Persian]

Eskandarpour, Abuzar. (2022). *The Role of the Victim in the Occurrence of Sexual Crimes*. First Edition. Tehran: Farnam Publications. [In Persian]

Fasih, Mansoureh. (2021). *Sexual Victimization in Social Networks*. First Edition. Tehran: Institute for Culture, Art and Communication Research. [In Persian]

Study on the Phenomenon of Pornography and Cyber Seduction of Children in Light of the Teacii gg ffJJr irrr cccccc ccdIII riirrii wwwwwww
Fiqh and Family Law, 28(78), 197-228. doi: 10.30497/flj.2022.242989.1793[In Persian]

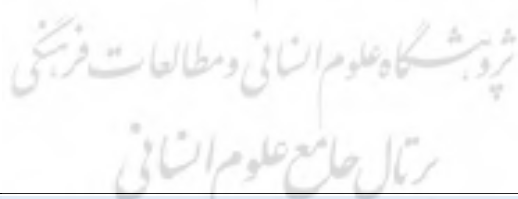
Goldouzian, Hossein, Gholami Doon, Hossein, & Hedayati Goodarzi, Haaa(((((((((((((((((((((ii ggttnnnnnn-Disclosure of Sexual Abuse by n itt im Cii lrr rrr tt ggiss t Daal wit Ieee*Journal of Criminal Law and Criminology Studies*, Volume 51, No. 2, pp. 395-419. doi: 10.22059/jaclcs.2021.313049.1623[In Persian]

Iranian ccccccS eeeec taaacuar i zaiiii iioooo nwoctlll rtt aagggaaa.
of Iranians in 1401 / A Rttrr ff Tllggrrmm t Ueer'' vvvss
Retrieved June 6, 2023, from <https://www.isna.ir>[In Persian]

Jafarzadeh Koochaki, Alireza, & Alizee Ygg)))))JT Imccct
ff Virtlll iiii ll Ntt wr k Alll sseett Vitt imiztt i
Comparative Penal Jurisprudence, 1(3), 71-80. doi: 10.22034/

- jccj.2021.148206[In Persian]
- Krrmmntti eee z Hiii & ii rklll ili yyy aa mm)))))))iiii ti of Filtering Policies in Preventing Victimization of Adolescents in Virtual Social Networks as a New Environment of Human Ggggryyyy *Scientific-Research Quarterly of New Attitudes in Human Geography*, Twelfth Year, No. 2, pp. 75-96. [In Persian]
- Rahimi, Mrrnkyyy sSSSt r aaate ggyyye oodf(SSSS\$pppæctt a ffcctigg the Migration of Iranian Telegram Users to WhatsApp Instead of ii grttigg t Dmnssti AA. gggWyy eaa a,, T&gM GGGwNew *Media Studies Quarterly*, Ninth Year, No. 33, pp. 175-222. <https://doi.org/10.22054/nms.2022.64673.1312>[In Persian]
- a mmni Hsssi Ali &rrrrr rri Hmni(((())))ttt ii aal Riini rmmntt ffff lll trigg Cttt tt eeee rtti i Cyrrr aaee *Ethical Revelation*, Fifth Year, No. 2, Serial No. 12, pp. 145-170. [In Persian]
- Razavi Fard, Behzad; Robat Jazi, Mohammad Taghi; & Omrani, Golsa. ())))rrr vttt i ff lllll l Vittimiztti i iiii ll Ntt wrrk"""" *Journal of Justice Law*, No. 104, pp. 39-66. <https://doi.org/10.22106/jlj.2018.34676>[In Persian]
- Rttt mmAlizeee eeee & Hji i ii rlrrzeei Hmni ())))TT gggll yyttmmGvvrrii gg ltrrttt lll trigg i t Uii t aaatss ff Amrriaa *Public Law Studies Quarterly*, Volume 50, No. 4, pp. 1663-1681. <https://doi.org/10.22059/jplsq.2018.252537.1675>[In Persian]
- li ()))) Ittrtttt t t Ittrrttt ttt lll trigg iiii iiss *New Media Studies Quarterly*, First Year, No. 2, pp. 141-165. <https://doi.org/10.22054/cs.2015.4525>[In Persian]
- fff frr i Ali & Imiii ee rr ())))TT Imccct ff Vittimiztti i ff Children and Adolescents on Crime and It ee vttt i *Scientific Quarterly Journal of Crime Prevention Approach*, Volume 3, No. 2, July 2020, pp. 151-178. [In Persian]
- vvtti rrrzzz Amir & Hssaa Biglll i ())))wwwwt Rss Pedophiles in Sexual Offenses Against Children; Punishment or Traatmttt "" *Journal of Children's Rights*, Second Year, No. 7, pp. 13-29. [In Persian]
- Sandra, & Alkit. (2021). *Encyclopedia of Victims and Victimology*. Translated by Hamid Reza Malek Mohammadi. First Edition. Tehran: Mizan. [In Persian]
- Shahidi, Sepideh, Bashirieh, Tahmoore, Saberi, Seyed Mehdi, & Abbasi, Aggrrr ()))) yyyllll ggiaal Ceeecccccc ff lllll l Victimization of Children Under 15 Years Old in Tehran Province; ii t mrrsss i mmi ss Ott ii frmm iiii ll mnrrgcccy *Modares Journal of Criminal Law and Criminology*, 1(2): 41-67. [In Persian]

- Shahidi, Sepideh, Bashirieh, Tahmoores, Saberi, Seyed Mehdi, & Abbasi, Aggrrr ()))))) Iivsstiggt igg t... Imccct ff mmnily mmmmmmmmaaat on Sexual Victimization of Children and Adolescents. *Journal of Criminal Law and Criminology Research*, 11(21), 233-257. doi: 10.22034/jclc.2023.342378.1690 [In Persian]
- Silvestri, Maria, & Crowther-Dowey, Chris. (2019). *Gender and Crime*. Translated by Hossein Aghababaei & Sakineh Khanalipour Vajargah. First Edition. University of Guilan. [In Persian]
- Sotoodeh Gandshmin, Mojtaba, & Aghababaei, Hossein. (2024). Trrrr tt iaal Alll yii ff Cii l llllll lVitt imiztt i (Css yyyyyyff t Vitt imiztt i ff t ttt tl Aggll ff ggg))) *Police-Social Studies of Women and Family*, 12(1), 169-202. doi: 10.22034/pssw.2024.103033 [In Persian]
- Taaaak ee iii t ()))))))iiiiiii ii t tttt tgggr ff t aaaaiii ll Trr vvrr ff t VNN aa rktt i Ir'''''''' Rtt rivv Jll y rmm <https://www.tabnak.ir> [In Persian]

استناد به این مقاله: موقری، مانده، آقابابایی، حسین. (۱۴۰۳). بزه‌دیدگی جنسی کودکان و نوجوانان در فضای مجازی و نقش شتاب‌دهنده سیاست پالایش (فیلترینگ)، فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین، ۴۰(۱)، ۶۹-۹۸. DOI: 10.22054/nms.2025.82282.1765

New Media Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License..